

Stockholms
universitet

1 (10)

Uppföljning
2014-09-12

Dnr SU FV-2.12.1-2302-14

Danijela Semunovic
Jämlikhetssamordnare
Studentavdelningen

Uppföljning av likabehandlingsarbetet vid Stockholms universitet 2013

Studentavdelningen

Stockholms universitet
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Universitetsvägen 2 B
www.su.se/jamlikhet

Telefon: +46 (0)8 16 25 59
Telefax: +46 (0)8 16 13 97
E-post: jamlikhet@su.se

Innehållsförteckning

Inledning	3
Universitetsövergripande likabehandlingsarbete	4
Likabehandlingsarbete på lokal nivå.....	6
Tre aktiva åtgärder	6
Handläggningsordning	6
Information om jämlikhetsfrågor	7
Kontaktperson för likabehandlingsfrågor	7
Tillgänglighet och särskilt pedagogiskt stöd.....	8
Anonym examination.....	9
Inför det fortsatta arbetet med lika rättigheter och möjligheter.....	9
Påtalad diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier vid Stockholms universitet	10
Diskrimineringsombudsmannens granskning 2013	10

Inledning

Studentavdelningens årliga uppföljning av likabehandlingsarbetet har sin grund i diskrimineringslagen (2008:567) 3 kap. 16 §

En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som avses i 15 §. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.

En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Uppföljningen är indelad i två huvudavsnitt, universitetsövergripande respektive lokalt likabehandlingsarbete.

Uppföljningen av det universitetsövergripande arbetet har i huvudsak besvarats av jämlikhetssamordnaren vid Studentavdelningen.

Uppföljningen av likabehandlingsarbetet som sker på lokal nivå har genomförts i enkätform med webbverktyget Questback. Enkäten skickades till 71 institutioner/enheter som bedriver utbildning och/eller har kontakt med studenter på grund-, avancerad och/eller forskarnivå. Enkäten besvarades av 58 institutioner och antalet frågor har varierat beroende på institutionens/enhetens nivå av studentkontakt.¹

---

¹ Ett visst bortfall kan förklaras med förändrad organisationsstruktur under 2013, där antalet institutioner minskade.

Universitetsövergripande likabehandlingsarbete

I universitets årliga likabehandlingsplan anges prioriterade mål och åtgärder som syftar till att främja studenter och presumtiva studenter lika rättigheter och möjligheter samt förebygga diskriminering vid universitetet.

De prioriterade målen och åtgärderna som beskrivs sker utöver det löpande arbetet i lika rättigheter och möjligheter, som främst genomförs av jämlikhetsamordnaren vid Studentavdelningen tillsammans med andra funktioner inom infrastruktuursavdelningen (den universitetsövergripande förvaltningen).

Nedan följer uppföljningen av de prioriterade målen och åtgärderna för 2013.

Mål: Öka studenters möjlighet till information om lika rättigheter och möjligheter

Åtgärd: Information på engelska om lika rättigheter och möjligheter, handläggningsordning vid trakasserier och kontaktpersoner

På universitetets webbplats ska det finnas information på engelska om universitetets arbete för studenters lika rättigheter och möjligheter och mot diskriminering. Informationen ska vara sökbar och tillgänglig för studenter, presumtiva studenter och anställda.

Ansvarig: Chefen för Studentavdelningen

Uppföljning: På universitets webbplats finns det en ingång till arbetet med lika rättigheter och möjligheter på engelska. Via den ingången har det under 2013 publicerats information på engelska som berör diskrimineringslagen, handläggningsordning vid upplevda trakasserier samt anställdas ansvar vid kännedom om trakasserier.

<http://www.su.se/english/study/student-services/equal-treatment/harassment>.

Mål: Förebygga och förhindra trakasserier enligt diskrimineringslagen

Åtgärd: Broschyr om trakasserier

En broschyr om trakasserier ska tas fram; målgrupperna är studenter, presumtiva studenter och anställda. Broschyren ska innehålla information om trakasserier enligt diskrimineringslagen, diskrimineringsgrunderna och handläggningsordningen vid diskrimineringsärenden.

Ansvarig: Chefen för Studentavdelningen och chefen för Personalavdelningen.

Uppföljning: Innehållet i den planerade broschyren har under 2013 arbetats fram men inte färdigställts. Framtagandet av layout samt produktion bordlades till 2014.

Åtgärd: Seminarier om trakasserier

När broschyren om trakasserier har tagits fram ska ett antal seminarier arrangeras för att lyfta frågorna. Seminarierna syftar till att förebygga trakasserier samt skapa ökad kunskap om handlägningsordningen vid utredning av eventuella trakasserier enligt diskrimineringslagen.

Ansvarig: Chefen för Studentavdelningen och chefen för Personalavdelningen.

Uppföljning: Eftersom broschyren inte färdigställdes under 2013 genomfördes inte några seminarier med utgångspunkt i broschyren.

Mål: Förbättra tillgängligheten vid Stockholms universitet**Åtgärd: Utredning om möjligheten till anonym examination av studenter med funktionshinder**

En kartläggning ska göras om vilka möjligheter studenter med funktionshinder har till anonym examination. Vidare ska utredas vilka tekniska möjligheter som finns för anonymisering och i vilken utsträckning de kan användas vid examination av studenter med funktionshinder.

Ansvarig: Chefen för Studentavdelningen.

Uppföljning: I den enkät som legat till grund för uppföljning av likabehandlingsarbetet 2012 och 2013 har institutionerna fått svara på om möjligheten till anonym examination för studenter med anpassad examination. Kartläggningen är delvis genomförd men det återstår att bearbeta resultatet.

Likabehandlingsarbete på lokal nivå

Uppföljningen av likabehandlingsarbetet på lokal nivå är en sammanställning av den enkät som besvarades av 58 institutioner/enheter. Antalet frågor har varierat beroende på enhetens nivå av studentkontakt.

Tre aktiva åtgärder

I Likabehandlingsplan 2013 anges att varje institution eller motsvarande som möter studenter i sin verksamhet bör genomföra minst tre åtgärder som bedöms förebygga diskriminering och trakasserier mot studenter och presumtiva studenter, eller främja lika rättigheter och möjligheter.

I planen har följande tre åtgärder angetts som prioriterade under 2013, om de inte redan har genomförts vid institutionen/enheten:

- Kompetensutveckling bland institutionen/enhetens personal och/eller studenter
- Handläggningsordning vid trakasserier enligt diskrimineringslagen
- Använda en ”mångkulturell almanacka” vid schemaläggning

Uppföljning: Av 51 institutioner/enheter som har besvarat frågan har 10 svarat att de har vidtagit minst tre åtgärder som bedöms främja lika rättigheter och möjligheter, 21 har svarat att 1-2 åtgärder har genomförts, 17 har svarat att inga åtgärder har genomförts och 3 har svarat ”annat”. Det har skett en minskning jämfört med 2012 då 14 av 51 svarade att de genomfört minst tre aktiva åtgärder.

Exempel på genomförda åtgärder:

- Kompetensutveckling för medarbetare
- Ökad tillgänglighet i undervisningssalar, t.ex. installation av mikrofon
- Jämställdhets- och jämlikhetsgrupper har bildats
- Utformade frågor om jämlikhet i kursutvärdering
- Uppdaterade information om studenters rättigheter och möjligheter, både på webb och i trycksaker.
- Anordnade en diskrimineringsdag för medarbetare
- Framtagning och/eller uppdateringar av planer för jämlikhet och jämställdhet
- Granskning av kurslitteratur
- Hänsynstagande till religion vid schemaläggning
- Anordnade kvinnliga nätverksträffar

Handläggningsordning

Enligt Likabehandlingsplan 2013 bör institutionen/enheten ha en handläggningsordning för hur eventuella trakasserier och sexuella trakasserier, enligt diskrimineringslagen, ska hanteras.

Uppföljning: Av 52 institutioner/enheter som har svarat på frågan har 34 svarat att de har en handläggningsordning. Övriga 18 saknar en handläggningsordning.

De som har handläggningsordning/plan anger att den har gjorts tillgänglig på följande sätt, frågan har kunnat besvaras med flera alternativ:

Via institutionens webbplats	26
Den har anslagits vid studentexpeditionen	3
Den har presenterats vid introduktionsdagar	10
Den har delats ut till anställda vid institutionen	7
Den har delats ut till studenter vid institutionen	2
Den har inte gjorts tillgänglig för någon ännu	3
Annat (personal- och lärarmöte, internt via First Class)	8

Information om jämlikhetsfrågor

Uppföljning: Vid frågan om studenter vid institutionen/enheten får information om jämlikhetsfrågor i samband med introduktionsdagar svarar 35 av 51 ”Ja”.

Exempel på hur informationen har spridits:

- Via studentkåren och OSIS (studentrådet)
- Informationsmaterial som delas ut i samband med introduktionen
- Muntligen vid introduktionskurs
- Studievägledarna informerar
- Vid introduktionskurs för doktorander
- I samarbete med Studentavdelningen
- Information i studiehandbok
- I samarbete med likabehandlingsansvarig vid institutionen

Kontaktperson för likabehandlingsfrågor

Det ska för varje institution/enhet finnas en sammanställning med tydlig och tillgänglig information om vem som ska kontaktas vid frågor som rör likabehandling.

Uppföljning: Vid frågan om det finns en kontaktperson för likabehandlingsfrågor vid institutionen/enheten svarar 50 av 55 att de har en kontaktperson.

De som har en kontaktperson anger att kontaktuppgifter gjorts tillgängliga på följande sätt, frågan har kunnat besvaras med flera alternativ:

På institutionens webbplats	29
Anslaget vid studentexpedition	6
Bifogas i introduktionspaket till nya studenter	9
Det finns ingen kontaktinformation tillgänglig	8
Annat (vid intro.föreläsning och i kursbeskrivning)	14

Tillgänglighet och särskilt pedagogiskt stöd

Genom Sektionen för studentstöd vid Studentavdelningen kan studenter med funktionsnedsättning få ett intyg som innehåller rekommendation och bedömning av det särskilda pedagogiska stöd studenten behöver.

Enligt rektorsbeslut ska listor över kurslitteratur finnas tillgängliga i god tid för att studenter med läshinder ska kunna erhålla anpassad litteratur inför studiestarten. För att kurslitteraturen ska anses tillgängligt i god tid krävs minst åtta veckors framförhållning.

Uppföljning: Under 2013 fick 1 228 studenter särskilt pedagogiskt stöd vid Stockholms universitet, varav tre var studenter på forskarnivå.² Det har skett en ökning från 2012 då totalt 706 studenter fick särskilt pedagogiskt stöd. De vanligaste formerna av särskilt pedagogiskt stöd är anteckningshjälp och anpassad examination.

51 institutioner/enheter har svarat på frågan om hur ofta studenten behöver uppvisa intyg om rekommenderade stödåtgärder vid institutionen. Följande svar har angivits, med möjlighet att markera flera alternativ:

När studenten börjar vid institutionen	33
En gång per termin	2
Inför varje kurs	9
Inför varje examination	1
Frågan har inte varit aktuell	6
Aldrig	3

Intyget visas till följande funktioner vid institutonen:

Studierektor	9
Studievägleddare	27
Studieadministratör	9
En särskild kontaktperson för studenter med funktionsnedsättning	2
Kursansvarig	8
Examinator	2

Institutionerna/enheterna har också fått besvara i vilken utsträckning listor över kurslitteratur finns tillgängliga minst åtta veckor före kursstart. Av 51 som har svarat på frågan har 10 angivit att listor finns tillgängliga minst åtta veckor före kursstart, 35 har svarat att det oftast finns, 2 har svarat sällan och 4 har svarat att de inte har några rutiner för det.

---

² Uppgifter från Sektionen för studentstöd. Arbetsmaterial: Antal kända studenter med funktionshinder som genom samordnare beretts tillgång till lärosätets stödresurser 2013.

Anonym examination

En universitetsövergripande åtgärd för 2013 var att kartlägga vilka möjligheter studenter med funktionshinder har till anonym examination. Det har till exempel framkommit att anonymisering inte alltid sker genom samma system som för övriga studenter då examinationen sker i något av universitetets resursrum för studenter med funktionshinder. Detta kan leda till att den studentens identitet inte är skyddad på samma sätt som övriga studenters.

Institutionerna/enheterna har därför fått besvara vid vilka examinationsformer som studenter med anpassad examination har samma möjlighet som övriga studenter att få anonymiserad examination. Följande svar har angivits, med möjlighet att markera flera alternativ:

Vid salstentamen	35
Vid hemtentamen	19
Aldrig	3
Andra tillfällen	13

De kommentarer som lämnats till svarsalternativet ”Andra tillfällen” har antingen belyst att det ges samma möjlighet till alla studenteter oavsett examinationsform eller att frågan inte varit aktuell.

Inför det fortsatta arbetet med lika rättigheter och möjligheter

Studentavdelningens uppföljning har gett utrymme för institutionerna/enheterna att ge synpunkter på universitets arbete för studenters lika rättigheter och möjligheter. Institutionerna/enheterna har fått svara på vilket stöd de skulle behöva för att mer effektivt kunna arbeta med lika rättigheter och möjligheter.

Nedan följer en sammanfattning av de framförda synpunkterna och kommentarerna:

- Mer tid och finansiella resurser, t.ex. resurser för anpassning av lokal
- Mer information till studievägledarna/studieadministrationen om vilket stöd som finns att tillgå
- Tydligare information till studenterna om dess rättigheter och möjligheter
- Mer tydlig och tillgänglig information på webben
- Kontinuerligare kontakt mellan studentavdelningen och institutionerna/enheterna, t.ex. regelbundna besök av jämlikhetsamordnaren
- Mer konkreta förslag på åtgärder och goda exempel
- Fortbildning i hur man praktiskt kan arbeta med jämlikhetsfrågor.

Uppföljning: De synpunkter och kommentarer som har framförts kommer att ligga till grund för planeringen av det fortsatta arbetet med lika rättigheter och möjligheter.

Påtalad diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier vid Stockholms universitet

Tre av 52 institutioner/enheter vid Stockholms universitet som har svarat på enkäten anger att studenter vid institutionen påtalat trakasserier enligt diskrimineringslagen under 2013, och 49 institutioner/enheter har svarat att de inte har det. Samtliga tre institutioner/enheter har svarat att det rör sig om 1-2 studenter vid respektive institution/enhet.

De diskrimineringsgrunder som åberopats var främst etnisk tillhörighet, kön och sexuell läggning.

Jämlikhetssamordnaren har under 2013, utöver de ovan nämnda ärendena, genomfört fem utredningar enligt 2 kap 7 § diskrimineringslagen. De diskrimineringsgrunder som har åberopats är etnisk tillhörighet, funktionshinder samt sexuella trakasserier.

I inget av dessa ärenden har det konstaterats att de handlingar som beskrivits har kunnat anses utgöra diskriminering enligt diskrimineringslagen.

I ett par av ärendena har åtgärder vidtagits för att det som har inträffat inte ska kunna ske igen, även om diskrimineringslagen inte har varit tillämplig.

Under 2013 begärde Diskrimineringsombudsmannen inga yttranden från Stockholms universitet till följd av en eventuell anmälan mot universitetet.

Diskrimineringsombudsmannens granskning 2013

Diskrimineringsombudsmannen, DO, är en statlig myndighet som utövar tillsyn över bland andra utbildningsanordnares arbete enligt 3 kap. diskrimineringslagen (2008:567).

I syfte att säkerställa att högskolor och universitet bedriver ett målinriktat arbete för att främja studenternas lika rättigheter och möjligheter inledde DO en granskning av 20 utbildningsanordnares arbete med aktiva åtgärder under 2013. Stockholms universitet var ett av de lärosäten som valdes ut för granskning.

Efter granskning bedömde DO att Stockholms universitet lever upp till lagens krav men att det finns delar som behöver kompletteras för att förstärka det målinriktade arbetet. Den komplettering som DO identifierat kommer Stockholms universitet att ta hänsyn till i det fortsatta arbetet med lika rättigheter och möjligheter.³

---

³ DO beslut med granskningsprotokoll SU FV-1.1.7-0997-13